

کۆمەلگای بەمەدەنیبۇودا ئافرەت وەك پىاوى لىيھاتووه و ئىتىر بۇونەورىيەنى جىياواز نىيە لە نىتىرىنە و بۇئەوەي يەكسانىي بەدەست بەھىنى، لاسايى پىاو دەكتەوە و وەكۇ ئەو ھەلسوكەوت دەكالا ۱۶۶.

ئەگەرچى لەم تىپوانىنەدا وادەردەكەۋى كە خۆشەويسىتكىردن كردەيەكە زىاتر پىاوانە و بىكەر تىايادا نىرینەيە و ئافرەت بابەتى خۆشەويسىتييەكە يە و پاسىقە، بەلام تىپوانىنېكىشە جىڭەسى سەرنجە. چونكە رەخنە لەو ئاراستەيە بىزاشى فىمېنېزم دەگرىت، كە ھەولىداوه لە پىنناوى يەكسانىرىنى ئافرەتدا بە پىاو، چاو لە جىياوازىيەكانى نىر و مى بېۋشى پانتايى نىرايەتى بىكادە نىمونەيەك لە بەردەم مىيىنەدا، تا ھەولىدات خۆي تىدا بىگۈنجىننى. واتە لەسەر حسابى دەستتەلگىتن لە ناسنامە و سەلماندى شوناسى مىيىنەيى خۆي لەسەر عەردى واقىع، ھەلپە بىكا بۇ بەرجەستەكىردن و لە بەركىدى ناسنامەيەكى ترکە لە بىنەمادا نە ھى خۆيەتى و نە بەپەريشى دەكتات. ئەمەش چەندە بەدیوېكدا دەستتەكەوتىك بۇوە بۇ ئافرەتان، ھېىندەتى تر بەدیوەكەى تردا خەسارەتىك بۇوە، چونكە بۇتە ھۆي ئالۇزكىرىنى پانتايى مىيىنەيى و قەيراناويكىردن و بارگاويكىرىنى ژيانى زنان بە زۇرىك لەو كېشانە كە لە بىنەمادا كېشە ئەو نىن.

116 رنه نلى، سەرچاوهى پېشىوو، ل: ۱۷۱.

لەدەستداوه و ناتوانن نىگاي خاكىيانەى مەرۇقى عاشق بەرهە ئاسمان ئاراستە بىكەنەوە، بۇيە پەيوەندىي خۆشەويسىتى چىدى ئەو پېشىوانە مەعنەوييە جارانى نەماوه و دلىيائىي نادات بە مەرۇذ ۱۱۵

فاكتەرى دۇووه، ھۆكارى لاۋازبۇون و ئاۋابۇونى پەيوەندىي خۆشەويسىتى دەگىپپەتەوە بۇ بەرسەندى بىزاشى مىباوهپى (فيمېنېزم) و ئەو دەستتەكەوت و گۆرپانكاريانە ئەم بىزاشە وەدىھىنەن. بەپىي ئەو ئايىدیال و شىۋازى ژيانە مۆدىرەنى فىمېنېزم لە ژيانى ئافرەتان و كولتۇرە كۆمەلگاي ئەورۇپىدا بېرجەستە كىردىن، پەيوەندى سۆزگۈپىنەو ئەو ھەلومەرچە پېيوىستانە لەدەستدان كە دەبۇونە ھۆي بە بەھانە ئەپەپەپىكە و چاولىتكەرى پىاوان و بەمەبەستى يەكسانبۇون لەگەل نىرینەدا، مىيىنەيى خۆيان خىستقە پەراۋىزەوە. لەو كۆمەلگايانەدا، گوايە ئافرەت بەشىۋەيەكى روالەتىيانە يەكسان بۇوە بە پىاو و بۇتە لاسايىكەرەوە و شوينىپى هەلگرى پىاوان و ئەمەش ئەوانى بە پىاوان يەكسانىرىدۇوە. ئافرەت لە بەشىكى زۇرى كۆمەلگا مۆدىرە كاندا وەك پىاوان كار دەكتات، لە سىياسەتدا بەشدارە و فىمېنېزمىش ئەمانە وەك دەستتەكەوت پىناسە دەكتات. بەلام بە دیوېكى تردا، كارىگەرىي ئەم دەستتەكەوتانە لەسەر ژيانى ھەستەوەرىي مەرۇذ پېچەوانە بۇوە. لەگەل ئەوهشدا كە زۇرىبەي ھەرە زۇرى ئەو پېيگانە جاران خىزان و كۆمەلگا و ئايىن، لە بەردەم پەيوەندىي خۆشەويسىتى و سۆزگۈپىنەوەدا قوتىيان دەكرىنەوە، نەماون، كەچى چىدى ئافرەت وەك جاران نابىتە ھۆي ستايىشىرىنى پىاوان و شاعيرانە و نەمرانە ناپەرسىتى. ئەمەرۇ لە

115 رنه نلى: "اسطورە، قلب در عشق شيفقى" ، سەرچاوهى پېشىوو، ل: ۱۷۰.

بهشی سیه‌هم:

دهکات و له هه مسوو کاتیکیشدا ئومىيّدەواره و به رگەی هه مسوو شتى دەگرى. خۆشەویستى هەرگىز نافەوتى. تۆزە تۆزە زانیارى فېر دەبىن و نەختە نەختە بە زمانى يە زدان دەئاخشىن، بەلام کاتى كە ماڭ دەناسىن، ئىدى ناتەواوى نامىيىنى. ئىيمە ئىستاكە لە ئاۋىئىنە يە كى تە ماوى زياتر مىچىتى نابىنین، وەلى ئەوكاتەى كە ماڭ دەناسىن، لەگەللىدا پۇوې بۇو دەبىنەوە. من ئىستاكە كەن زانیارىم هەي، وەلى رېڭىز پەسلانى بەتەواوى خواوهند دەناسىم، هەروەك چۈن ئەوپىش من بەتەواوى دەناسى. جا ئەوهى (تا ئەوكاتە) دەمىنەتتەوە: باوهەر و هيوا و خۆشەویستى، ئەمانە سى شتن، بەلام خۆشەویستى لە هه مسوويان مەزنترە. ۱۱۷».

ئاوابۇونى خۆشەویستى

تەھەرى يەكەم

وەك دەبىنین ئەوهى لېرەدا جەختى لەسەر كراوهەتەوە، سى شتن: باوهەر و هيوا و خۆشەویستى، بەلام وەك پۇلس دەلىت: لە هه مسوويان مەزنتر خۆشەویستىيە. بەم پىيەش ئايىن پىيگەي بۇ خۆشەویستى لەپىشچاو گرتۇوە و ئەوهىشى بە پىيگەيە كى مەزن لەقەلەمداواه. هەر لە گۆتكەكانى پۇلسدا بۇمان ئاشكرا دەبىت كە بە ئابۇونى خۆشەویستى و ئاوابۇونى كاتيانە ئەم وزە نەمرە، سى ئالۇزى و كەموکورى دەكەنە سىستەمى ژيانەوە: يەكەم ئالۇزى لە زماندا: بەوهى كە پستەكان لە غىابى خۆشەویستىدا دەگۆرپىن بۇ گرمەگرم و زىپەزىپ. دووھم ئالۇزى لە ئىماندا: بەوهى كە ئەگەر مەرقۇ ئىمامىيىكى ئەوتۇشى ھەبىت كە بتوانى بەھۆيەوە نەيىنەكەن بىزانى و چىاي پىيەلەكەنەت، بەلام خۆشەویستى نەبىت، ئەوهە هىچ نىيە. سىيەم ئالۇزى لە كردەوەدا: ئەمەش بەوهى مەرقۇ ھەرچەندە بىيەۋىت چاڭكەكارىش بىت، بەلام خۆشەویستى نەبىت،

۱۱۷ ائينجىلى پىرۇز، يەكەم نامەي پۇلس بۇ كۆرسىسەكان ۱۲. كۆمەلەي دەولى كىتىنى پىرۇز، نوسىنگەي ھەولىر، چاپخانەي زانكى سەلاحدىن، ھەولىر ۱۹۹۸، ل ۳۱۸.

بارودۇخى خۆشەویستى

ئەگەر بىمانەۋىت جوانترىنى ئەو نووسىنائىنە لەسەر پەيوەندىي ئەقىندارى و خۆشەویستى نووسراون بخويىنەوە، واچاکە بگەپىنەوە بۇ ئىنجىلى پىرۇز، بۇ نامەي يەكەمى پۇلس كە ئاراستەي (كۆرسىسەكان) كىردووھ و تىايادا ھاتووھ:

«گەربىيتو بە هه مسوو زمانە كانى جىيەن و فريشتەكان بدويم، بەلام خۆشەویستىم نەبى، ئەوھ من وەك گرمەگرمى دەھقۇن و زىپەزىپ زۇرىنا وام. گەربىيتو بە ووشەي خودا بدويم و هه مسوو نەيىنى و زانیارىيەك بىزانم و باوهەرېكى تەواوى وام ھەبى بتوانم چىيائى پىيەلەكەنم، بەلام خۆشەویستىم نەبى، ئەوا هىچ نىيم. گەربىيتو هه مسوو سامانم بەسەر مەزاران دابەش بىكەم و تا سووتان ژيانم پيشكەش بىكەم، بەلام خۆشەویستىم نەبى، ئەوا هىچ سووپىدى بقىم نابى. خۆشەویستى دان بە خۆگىتن و رېقح سووکىيە، خۆشەویستى شانازى نىيە، چاۋ پىيسى نىيە، لوتىبەرزى نىيە، خۆشەویستى توندرەھوئى نىيە، بەلگومانىي نىيە... خۆشەویستى لە هه مسوو شتىكىدا ھەدارانى ھەي، باوهەر بە هه مسوو

به لام با نائومیدانه قسان نه کهین، چونکه خوشه ویستی به رده وامه و هر روه کو پولس ده بیت: هرگیز له ناویش ناچیت. خوشه ویستی به رده وامه و هر به رده و امیش ده بیت له وهی ئیمه ببستیته و بهم زیانه وه که ئگه ره زور باردا خوی دوزه خ نه بیت، ئوه بۆ به شیکی زور له مرؤیه کان له دوزه خ پیثاراز تره. وه لی هرچه نده خوشه ویستی به رده وامه و وهک دهسته خوشکه کانی جیئی نه هیشتوروین، که چی به ته نیا ماوه ته وه. ته نیا و گوشه گیر کراوه و خراوه ته په راویزه وه و پاپیچی قوشبینی عوزلهت کراوه. کی لمه و دوا پشتگیری له خوشه ویستی ده کات لهو شوینه دا که شوینی به هیزبون و پاکزی خوشه ویستیه و ئه ویش ناو زیانی هاو سه رداری و جوتے کی مرؤیه کانه؟ کوا ئه و دنگانه که به هوی ستایش کردنیان بۆ خوشه ویستی بایخ بۆ وزه یه ک ده گیزنه وه که له قوولاییه کانی مرؤقبونی ئیمه وه سه رچاوه گرتووه...؟

بیگومان به هیچ شیوه یه ک ناتوانین بلیین: خوشه ویستی بیده نگه و نایه ته قسه و گوتاری تایبەت به خوی نیه. کەم پۆمان و چیرۆک هن باس لە خوشه ویستی نه کەن و کەم گوچار و بلاقچۆک ده رده چن باسیان لە خوشه ویستی نه بیت. هفت نامه په نگاپه نگه کان زوربەی جاران هر له وینه سه ره رگه و تا کوتایی، سه رنجمان بۆ ئه و هه والانه راده کیشن که باس لوه ده کەن چون هونه رمه ندیکی به ناویانگ لە خوشه ویسته کەی جیابوچە و، یان به خوشه ویستی نمونه یی خوی گەیشتووه. به بازاردا ده رقیت و لە پر هله لهی کۆملەه گەنجیک ده بیستی، که نیوهی لە شی خویان لە جامی به رازیلیبەکه و هیناوه ته ده رئی و به تیزی تىدە پەن و بوک و زاوش به شەرمنی لە پاشه وهی کووپە بییە کدا به ریوه ن ئه و وینه یه لە ستودیۆ بگرن که ده بیتە به لگه لە سه رخوشه ویستی ئه وان (خوشه ویستی چونکه ئاوا ده بیت، پیویستی بە به لگه هه یه لە سه ر

ئه وه سوودیکی ئه و توی نابیت. به مجوره ش مانای خوشه ویستی لە کردە یه کی سوزگە رایانه کی نیوان دوو مرؤفه و ده بیتە وزه یه کی ئیروسانیه کی نه مرکه مانا بە زیان ده دات و بگره زیانی مرؤذ لە ئال ئۇزانە ده پاریزیت که هەپەشە لە بۇونى ئینسانیانە دەکەن.

لە گەل ئه وه شدا کە پولس باس لە باوهەر و هیوا و خوشه ویستی ده کات، به لام ئه وهی ئەمپە بە رچاود دەکەوئی ئه وه یه، باوهەر و هیوا لە زوربەی شوینه کانی جیهاندا نه مانن يان لاواز و مە حەوو بۇونە وە، هەم باوهەر بە یە زدان ۱۱۸ و هەم باوهەر بە پیشکە وتنيش. باوهەر بولى خوی لە دروستکردنی دهسته و تاقمی باوهە پداران و سازدانی جیهانبىنیي پەھا کاندا سنوردار کرد. هەر وەک چون ئايدی يولۇزبیي سیاسى و یوتپیا کۆمەلا یە تیبە کانیش لە بە شیکی هەرە زوری دنیادا، دواي ئه وهی وادەی زورترين بەختە و هەریان بە زورترين ژمارەی خەلک دەدا و جەختیان دەکرده وە کە «بەھەشت ئه وەتا لە بە رده مماندایە»، هەمۇویان بە رەو لاوازى و لە ناوجۇون پۇشىتن و هەریە کە شیان شەپقۇل لە نائومیدىيان بۆ ژمارە یه کی زور لە مرؤفە کان ھېننا.

۱۱۸ بیگومان لە تماشا کردنی کی خىردا و دىتە پېشچاولە بۇزگارى ئەمپۇدا باوهەر بە یە زدان و قەلەمپە وی ئاسمانى، لە هەمۇو کاتى زىاتر لە بەرە و دايە. به لام ئه گەر بە ووردى تماشاى ئە و قەيرانانه بکەين کە ئايىن بە دەستىيانە وە دەنلىنى، بۆمان دە رەكە وېت کە بۇونى حەشامات و خەلکانى کی زور لە ناو ئايىندا بە مانای بەرە و سەندىنی باوهە پدارى نىيە، بەلكو زىاتر نىشانەی هەۋارىيە لە ئىماندا. بە تايىەتى كاتىك مرؤفە بە ناوى ئىمانە وە خوی دەتە قىيىتە وە.

پهندگه بارت بهو هستیارییه شاعیرانه خوی باس له چاره نتووس و ئەنجامى ئەقینى بکات، پاش ئەوهى باوهەر و ھیوا نامىن و خوشەویستى به تەنبا دەمینىتەوە. وەكئەوهى ئەو شتەی بە تەنبا مایهەوە ئىدى باويشى نامىنىت و لەبىر دەكريت. وەلى دەبىت مەبەستى بارت چى بىت کاتى دەلىت، ئەمپۇ خوشەویستى لەۋېپى تەنبا يىدا دەئاخى؟ ئايا مەبەستى ئەو نىيە كە چىدى خوشەویستى بابهتىك نىيە بۇ پاراستنى بەرژەوەندىيە ئابورى، كۆمەلەيەتى و سیاسىيەكان و ئەمەش وايکردووه لەلەن بکەرانى ئەو بوارانەوە سەرنج رانەكتىشىت؟

ئىمە دەزانىن كە شۆپشى بنەمايى لە بوارى خوشەویستىدا و لەناو كولتوروى خۆرئاوادا، لەنيوھى دووهمى سەدە بىستەمەوە پوپىدا. دەستكەوتى ئەو شۆپشە ئەوهبوو كە خوشەویستى لە پىۋەند و پىگانە پىزگار كرد، كە پىشتەلىيە ئالابون و بەھۆى ياسا نۇوسراو و نۇوسراوه كانىيەوە كۆنترۆلىان كردىبوو (كە لە بەشى پىشىودا تا ئەندازەيەك لە مبارەيەوە دواين). لە ئەنجامى ئەو شۆپشە شەوە كۆمەلگا ناچار كرا دەست ھەلبىرى لەوهى خۆى تىكەل بە پەيوەندىيە كانى خوشەویستى بکات و لە بەرەمياندا پىڭىر دروستىكەت و ھەستەورى و وزەى سۆزاوى مروف ئاراستە بکات. تەنانەت ئەمپۇ ناتوانىن بلېين: لەلای خەلکى ھاندەرىيکى ئايىنىش ھېيە بۇ بەپىوه چۈونى مەراسىيمى ھاوسەردارىيەكەيان لەناو كەنىسىدا، ئەگەرچى كەنىسى وەك دامەزراوه يەكى ئايىنى لە پىنناوى ئەمەدا پەلەقاژە زۇريش دەكەت. بۇيە ئەگەر گەنجه كان بە لېشاو بۇ ئەنجامدانى ئەو مەراسىيمە دەچنە كەنىسى، ئەو تەنبا لە بەركەش و ھەواي تايىبەتى ئەو دامەزراوه ئايىنىيە يە نەك لە بپوايانەوە بە ياسا ئايىنىيەكان. ئەمپۇ مروفى ئەوروپى ئازادىيەكى تەواو پەھائى ھېيە لە پىتكەوە ژيان لەگەل و لە جىابۇنەوە لەھەر كەسىك.

ئەوهى پۇزگارى ھەبۇوه! .. بەكورتى، لەم سەرەدەمەدا كە ھەندىك بەسەرەدەمەتىكى سارد و نامەرقانە و نائۇمېدەكەرى دەزانن، زۇربەي فىلم و شانقىنامە و توڭلىت و گۇرانىيەكان، باس لە ئازارى تىكشىكان و خۆشىي بەئاكام گەيشتنى خوشەویستى دەكەن. ھەر لە سەيدى عەلى ئەسغەرى كوردىستانىيەوە، تا حەسەن زىرەك و مەممەد عارف جەزراوى و عەلى مەردان و ماملىٰ و شەپۇلى گۇرانىبىيەنلى مىلىلى وەك بىرايانى زىزى و كەريم خەمزىيى و زلىخا و سەفايى و ئەوانىتەوە، تا زەكەريا و لەيلا فەرىقى و دوايىن گۇرانىبىيەنلىكان، جىڭ لەوهى لە پىنناوى خوشەویستى و بەناوى ئەقىنەوە چىپپىيانە و لە ھەولەنلىنى سازدانى گوتارىكدا بۇون تايىبەت بە خوشەویستى، ھېچ مەبەستىكى تەريان نەبۇوه. كەواتە خوشەویستى ھەرەدەم دەنگى خۆى ھەبۇوه و گوتارى خۆى ھەبۇوه، وەلى وەك پۇلان بارت، لە كىتىبە ئايابەكىد (چەند پارچە يېك لە گوتارى خوشەویستى ۱۹۷۷) گوتوبەتى: گوتارى خوشەویستى ئەمپۇكە لەۋېپى تەنبايى و بەپەراوېزبۇونى خۆيدا دەئاخى. كەس بەرگىيلىنىكەت، كەس پاشتى ناگرىت و كەسيش بەپەستى ئامىزى بۇ ناكاتەوە، نەك ھەر ئەو بەلگو پەتەدەكىتەوە، بەچاوى كەم تەماشاي دەكريت، يان گالتانى پىدەكىرى. بۇيە خوشەویستى وەكئەوهى كە ھەيە، لەدەسەلات خراوه ۱۱۹. بارت ھەمو ئەمەش دەگىرىتەوە بۇئەوهى كە بلىت چىدى خوشەویستى مۇدىلىكى باوي پۇزگار نىيە بۇ خۇسەلمانىن، ئەمەش بەتايىبەتى لە بوارى داهىنان و ھزر و توپىشىنەوەدا ۱۲۰.

119 Roland Barthes: *Kerligheds Forrygte Talle. Sorte Revens sorte Bibliotik*, Copenhagen, 1997, p 27.

120 بابك احمدى: ساختار و تاویل متن. ج. چهارم، نشر مرکز، تهران، ۱۳۷۸، ل: ۲۵۸.

و پۆمان و گۆڤارەكاندا هرروژم دەھىنئى و دەيەۋى ئىعتىبارى لەدەستچۇرى خۆى بەدەستبەننېتىتەوە. ئەوتا لە ناو گەنجەكانى زانكۆى سلیمانىدا گەپپەسى عاشقان دروستىدەبىت و گەنجانى زانكۆى سەلاحەدىنىش پېپپىوان لە پېنناوى خۆشەويسىتىدا ساز دەكەن و لەسەر پارچە كاغەزى بچۈوك بچۈوك درووشەكانى خۆشەويسىتى دەنۈوسن و بەناو خەلکىدا بلاۋىاندەكەنەوە تا بىريان نەچىتەوە كە خۆشەويسىتى مەيە. كەواتە مەترسىي ئاوابۇونى خۆشەويسىتى بەشىكە لە واقعىي ئىيانى كوردىش و خۆشەويسىتى پېڭەى خۆى لەمەترسىدا دەبىتىت و هەرئەمەش ھانىدەدات خۆى بىسەلمىننېتەوە. ئەمۇق لەبەشىكى نۇرى ئامۇرۇڭارى ئەو پىسىقىر و شارەزا و كەسانەي بەناوى خۆشەويسىتىيەوە قىساندەكەن، گۆيمان لىدەبىت كە چالاكىيە سىككىسييەكان بکەنە پېوەرى خۆشبەختىلى لە ئىيانى پېكەوهىيدا. ئەگەر دوو كەس لە ئىيانى سىككىسياندا ئاسوودە بن، ئەوە ماناي وايە لە پەيوەندىيەكى خۆشەويسىتىانەدا دەژىن. بەمجۇرەش سىككىسگەرايى بۆتە ئامانجى خۆشەويسىتى و بۆتە ئەو پېوەردە شتىكمان بۇ دەپېۋى كە لە بىنەمادا و بەپېڭى جەوهەرى خۆى ناپېيورى. ھەر لېرەشەوهى كە زوو زوو، بەتايىبەتسى شەوان و كاتە تارىكەكان، خۆشەويسىتى ناچار دەكىرى بەشدارى لە تاقىكىرنەوهىكەدا بىكەن، كە لەسەر پىخەفى پېكەوهۇنىستن ئەنجامدەدرىت، نەك لە بوارى پەيوەندىي پۇچى و مەعنەوى نىوان دوو مەرقىدا.

ھىچ تابۇيەك لەئارادا نىيە و لەئاستى كۆمەلایەتىشدا، ھىچ ناولو ناتۆرەيەك لە گۇپى نىيە و ھىچ مەبدەئىكى ئەخلاقىش پىتناڭرى لەوەى دوو مەرقۇپەنا بۇ يەكتەر بېن و بەپېڭى حەز و ئازادى و كرانەوهى ئەو ئەنجامە ترسنەكەيشى بەدواوهى كە پېتىماندەلىت: چىدى ھىچ يارمەتىيەكىش لەدەرەوە ناگات و كەس نىيە پەنای بۇ بېبىن، ئەگەر يان ئەو دەمەى كە خۆشەويسىتى، ئەو پەيوەندىيە پاڭز و بېتىنەيە، تال دەبىت! چىدى نۆرم و بەھايىكى دەرەكى نەماوە، تا ئەو كاتەي ساردى روولە مال دەكات و يەكىك لە لايەنەكان بۇ ئەويتە دەبىتە بىتگانە و كەسىكى نامۇ، كە مەرقۇتەنیا سفرە و جىڭاي لەگەلدا بەشىدەكات، فرييا كەۋىت و بتوانىت خىزان ناچار بىكا بە مانەوهى و نەھىلىت ھەلۇشىتەوە. ئەمۇق خۆشەويسىتى لەبەشىكى نۇرى جىهاندا خۆى لەمەموو ئەو كۆت و پېيۇھەندانە رېزگار كردووە كە پېشىر ببۇونە رېڭرى سەرەكىي لەبرەدم بەيەكەيىشتىنى دوو دلخوازدا. بەم مانايەش خۆشەويسىتى فرېدراوەتەوە بۇ ناو باوهەشى خۆى و ناچار كراوه لەسەر پېڭى خۆى بۇھىستى و بەرگەى ھەموو شتى بېرى كە دېتە سەر پېي. ئەوە راستە كە ئەو شۇرۇشە لە شەستەكانى سەدەي بىستەمدا روویدا، تايىبەت بۇو بە ئەورۇپا، وەلى كارىگەرىسى ئاكامەكانى ھەموو جىهانيان گرتەوە و ئەو شۇرۇشە پېرىشكى خۆى كەم تا زۆر لە ھەموو كۆمەلگەكان گرت و ئاكامگەلىيکى تايىبەتى هيىنایە گۇپى، كە بە پېچەوانەي داب و دەستتۈرە باوهەكانى ئەو كۆمەلگەيانەو بۇو. ھەر بۇيەش ئەم ئازادىيە نوپەي لەھەر كۆمەلگەيەكدا و بەپېڭى فراوانىي سەنۇورەكانى خۆى، قوربانى و نرخى خۆى خواستۇوە: خۆشەويسىتى وەك جاران دىلنىا نىيە و مەتمانەي خۆى دېپاندۇوە. ھەر لەبەرئەوهەشە دەبىنین لە زۆربەي كۆمەلگەكاندا خۆشەويسىتى لە چوارچىوھى گرووب و ئەنجومەن و كۆرس و سەمبىنار و بلاۋىكراوه